

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **P. M.**

skazanego z art. 13 §1 k.k. w zw. art. 280 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2024 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 5 października 2023 r. sygn. akt II AKa 152/23,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie

z 8 maja 2023 r. sygn. akt III K 14/23,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 8 maja 2023 r. sygn. akt III K 14/23 uznał P. M. i innego oskarżonego winnymi tego, że: w dniu 27 lipca 2022 r., przy ul. [...] w C., działając wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim umówieniu się z N. K. na spotkanie w celu zakupu środków odurzających w postaci ziela konopi innych niż włókniste w ilości 200 gramów za kwotę 3.400 złotych wsiedli do samochodu,

którym kierował P. P., a na miejscu pasażera siedziała N. K., a następnie grożąc ww. osobom pozbawieniem życia przy użyciu noża oraz przystawiając nóż do szyi P. P., a także po wylaniu na pokrzywdzonych i siedzenia samochodu cieczy w postaci denaturatu i grożeniu im spaleniem, zażądali wydania torby z zawartością narkotyków, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na zachowanie P. P., który pod pretekstem przekazania im torby z narkotykami z bagażnika, opuścił pojazd z pasażerami, a następnie wzywał pomocy, co skutkowało ucieczką sprawców, tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. z zw. z art. 280 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. ów Sąd wymierzył oskarżonemu P. M. karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności (pkt I tiret 1 wyroku).

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 5 października 2023 r. sygn. akt II AKa 152/23, na skutek apelacji wniesionych przez obrońców i prokuratora, zmienił orzeczoną wobec oskarżonego P. M. karę obniżając jej wymiar do 4 (lat) pozbawienia wolności (pkt I ust. 1 tiret 1 wyroku).

Kasację od wyroku sądu II instancji wywiódł obrońca skazanego, zarzucając obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 6 k.p.k., art. 167 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 452 § 2 k.p.k. oraz art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej przez zaakceptowanie wadliwego ograniczenia zakresu postępowania dowodowego poprzez uznanie za wystarczającą sporządzoną w sprawie opinii lekarzy specjalistów psychiatrów, która nie objęła informacji ujawnionych w toku postępowania przed Sądem odwoławczym, a nadto ograniczyła się wyłączenie do ustaleń na gruncie art. 31 k.k., jak również zaakceptowanie oddalenia wniosku o przesłuchanie świadków w osobach M D. i N. C. co w konsekwencji doprowadziło do nieadekwatnej do okoliczności częściowej zmiany i częściowego utrzymania wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 8 maja 2023 r. sygn. akt III K 14/23 (pkt II lit. a kasacji).

Ponadto skarżący podniósł w kasacji zarzut obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 279 w zw. z art. 28 § 1 i 2 k.k. poprzez błędne zakwalifikowanie czynu zarzucanego i przypisanego skazanemu P. M. jako występku z art. 280 k.k. (pkt II lit. b kasacji).

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł uchylnie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie.

W odpowiedzi prokurator wniósł o oddalenie kasacji obrońcy jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione w kasacji obrońcy zarzuty okazały się oczywiście bezzasadne, co skutkowało jej rozpoznaniem i oddaleniem przez Sąd Najwyższy w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k.

Oczywista bezzasadność kasacji ma bowiem miejsce, gdy już pobieżna analiza podniesionych w niej zarzutów wskazuje, że są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia [*postanowienie Sądu Najwyższego (dalej SN) z 1 lipca 2021 r. sygn. akt II KK 184/21*].

Przystępując do rozważenia zarzutu sformułowanego przez skarżącego, przypomnieć należy, iż kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji podnoszonych w nim zarzutów (*postanowienie SN z 24 listopada 2021 r. sygn. akt II KK 422/21*). Postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, które ma ponawiać kontrolę odwoławczą. W postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy bada czy sąd odwoławczy (w realiach niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny w Szczecinie), w sposób rażący naruszył wskazane przez autora kasacji przepisy.

Odnosząc się do zarzutu skarżącego związanego z opinią psychiatryczną dotyczącą P. M., stwierdzić należy, iż wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd odwoławczy dokonał rzetelnej kontroli zaskarżonego orzeczenia i odniósł się do kwestii poczytalności oskarżonego, której ta opinia dotyczyła, w sposób czyniący zadość standardom prowadzenia kontroli apelacyjnej. Sąd odwoławczy nie dopatrył się wad, braków czy też sprzeczności w opinii biegłych psychiatrów i zaaprobował stanowisko sądu *meriti*, co do poczytalności oskarżonego P. M.. W swoich rozważaniach sąd II instancji zwrócił także uwagę na okoliczność, iż o rzetelności i kompletności postępowania dowodowego świadczy także przeprowadzenie przez sąd I instancji uzupełniającego przesłuchania biegłych

psychiatrów, podczas którego strony miały możliwość zadawania im pytań oraz wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości. Zauważyć należy, iż zarówno w pisemnej, jak i ustnej opinii złożonej przed sądem I instancji wynika, że nie mieli oni wątpliwości co do stanu zdrowia psychicznego P. M., w odniesieniu do jego poczytalności. W ich ocenie, nawet jeśli skazany zażył środki odurzające przed popełnieniem przestępstwa, to i tak zachodziłaby okoliczność opisana w art. 31 § 3 k.k. Mając na uwadze treść omawianego zarzutu, jak również towarzyszącą mu argumentację obrońcy zauważyć należy, iż podstawą do powołania innych biegłych w danej sprawie nie jest brak przekonania strony co do walorów i wartości w przyjętej przez Sąd opinii biegłych. Tym bardziej też nie może stać się podstawą do ich powołania okoliczność, że skarżący, wdając się samodzielnie w rozważania, dochodzi w rezultacie do przekonania, że wyprowadzone w sprawie wnioski są błędne. Opinię biegłego ocenia Sąd i ten organ procesowy decyduje, czy jest ona dla niego zrozumiała i przekonująca w treści, czy odpowiada na pytania określające jej przedmiot i granice, czy jest wewnętrznie spójna i niesprzeczna oraz, czy nie rodzi wątpliwości co do jej merytorycznej trafności (zob. *postanowienie SN z 30 marca 2021 r. sygn. akt III KK 82/21*). Skoro zatem sąd I instancji, i kontrolujący jego orzeczenie Sąd Apelacyjny oceniły wydane przez biegłych opinie w zakresie poczytalności sprawcy jako spójne, pełne, przekonujące ponad wszelką wątpliwość, a kontrola ta została przeprowadzona zgodnie ze standardami określonymi przez art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., to nie sposób podzielić stanowisko skarżącego i uznać ów zarzut za zasadny.

W kontekście zarzutu odnoszącego się do zaakceptowania przez Sąd odwoławczy prawidłowości oddalenia przez Sąd *meriti* wniosku o przesłuchanie wskazanych świadków zauważyć należy, iż ów zarzut podobnie jak poprzedni jest powtórzeniem twierdzeń zawartych uprzednio w zwyczajnym środku odwoławczym. Niemniej jednak sąd odwoławczy, rozpoznając tożsamy zarzut, zauważył, iż wbrew twierdzeniom skarżącego osoby wymienione we wniosku dowodowym nie były obserwatorami zdarzenia objętego aktem oskarżenia, i pomimo prawdopodobieństwa, że osoby te mogły zaobserwować fragmenty ucieczki, to w ocenie Sądu okoliczności te pozostawały bez znaczenia dla ustaleń faktycznych przedmiotowej sprawy, oceny prawnej zachowania oskarżonych czy

też wymiaru kary. Lektura ustaleń faktycznych przyjętych w sprawie przez sąd I instancji oraz zaaprobowanych w wyniku kontroli apelacyjnej prowadzi do przekonania, iż w istocie wnioszek dowodowy zasadnie mógł zostać oddalony.

Wobec przyjętej przez skarżącego formuły konstrukcji zarzutów obraży prawa procesowego oraz przebiegu postępowania odwoławczego w niniejszej sprawie, Sąd Najwyższy podkreśla, iż nie jest wystarczające samo stwierdzenie, że sąd odwoławczy określonego zarzutu nie rozpoznał, naruszając art. 433 § 2 k.p.k. lub nie rozważył go należycie, czym dopuścił się obraży art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Konieczne jest natomiast wykazanie, iż przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie w rzeczywistości zaistniało, a przy tym także opisanie, na czym ono polegało oraz wskazanie, dlaczego stanowi tak rażące naruszenie przepisów, że można w swych skutkach przyrównywać je do uchybienia wagi bezwzględnej podstawy odwoławczej. Jedynie literalne przywołanie w formułowanych zarzutach norm art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., sugerujące iż kasacja dotyczy błędów popełnionych przez sąd odwoławczy, podczas gdy w istocie kwestionowane jest rozstrzygnięcie zawarte w orzeczeniu sądu I instancji, nie może zostać potraktowane jako skutecznie podniesiony zarzut kasacyjny. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy w toku postępowania odwoławczego doszło do tzw. efektu przeniesienia, czyli zaabsorbowania do orzeczenia sądu *ad quem* uchybień popełnionych przez sąd pierwszej instancji, w wyniku nierozpoznania lub nienależytego rozpoznania środka odwoławczego. W kasacji winny wówczas zostać podniesione i opatrzone pogłębioną argumentacją zarzuty wskazujące na wadliwe procedowanie tego sądu, w następstwie czego doszło do przeniknięcia uchybienia, którego dopuścił się sąd *a quo* do orzeczenia sądu drugiej instancji (*postanowienie SN z 18 lipca 2024 r. sygn. akt V KK 119/24*)

W zakresie wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 457 § 3 k.p.k., wskazać zaś należy, iż: „stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, (...) uzależniony jest od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od meritum sprawy może przybrać bardziej lub mniej rozbudowany charakter. Bardzo często wystarczające jest wskazanie głównych powodów niepodzielenia zarzutów apelacji, a następnie odesłanie do szczegółów uzasadnienia wyroku sądu I

instancji. Na sądzie odwoławczym ciąży obowiązek rozpoznania wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, nie oznacza to jednak bezwzględnego wymogu szczegółowego umotywowania każdego argumentu” (*postanowienie SN z 13 stycznia 2016 r. sygn. akt III KK 461/15; zob. również: postanowienia SN z: 12 sierpnia 2020 r. sygn. akt III KK 41/19 oraz z 8 kwietnia 2021 r. sygn. akt I KK 21/21*).

W kontekście zarzutu obrazy prawa materialnego Sąd Najwyższy zauważa, iż w apelacji nie postawiono zarzutu naruszenia art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 28 § 1 i 2 k.k. czy też art. 280 § 2 k.k., a przecież to sąd I instancji przypisał skazanemu sprawstwo tak opisanego i zakwalifikowanego przestępstwa. Sąd odwoławczy nie dokonywał zatem kontroli zaskarżonego wyroku w tym zakresie, tj. w obszarze naruszenia art. 280 § 2 k.k., a więc nie wypowiadał się w tej kwestii. Skoro tego rodzaju zarzutu naruszenia prawa materialnego obrońca nie podniósł w apelacji, to Sąd *ad quem* mógł naruszyć prawa w omawianym zakresie tylko poprzez zaniechanie działania z urzędu (zarzut obrazy art. 440 k.p.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k.). (*postanowienie SN z 27 października 2021 r. sygn. akt V KK 478/21*). Taki zarzut nie został jednak sformułowany przez obrońcę w kasacji. Nadmienić należy, iż zgodnie z art. 536 k.p.k., Sąd Najwyższy zobowiązany jest do rozpoznawania kasacji w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a wyjątek od tej zasady (pozwalający na szersze rozpoznanie sprawy), w istocie dotyczy jedynie stwierdzenia wystąpienia bezwzględnych przesłanek odwoławczych, a których to w niniejszej sprawie nie stwierdzono.

Mając na uwadze powyższe rozważania, orzeczono o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej, rozstrzygając o kosztach w myśl art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

r.g.

